

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	14-05-2019	NUMMER PS	PS2019BEM09
DOMEIN	BDV	COMMISSIE	BEM
STELLER	P. Janssen	DOORKIESNUMMER	0652769543
DOCUMENTNUMMER	81EDCFCE	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Titel : verzoek gemeenteraad Utrecht tot beschikbaarstelling van het Integisrapport

Inhoudsopgave

Besluit	pag. 4
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	3, hieronder genoemd

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Bij brief van 7 maart 2019 heeft de gemeenteraad van Utrecht aan uw staten het verzoek gedaan tot beschikbaarstelling van het Integisrapport, onder geheimhouding aan de gemeenteraad.

Voorgeschiedenis

Het onderzoek Uithoflijn is de afgelopen periode herhaaldelijk voor de vergaderingen van uw staten geagendeerd.

Essentie / samenvatting

Bovengenoemd verzoek aan uw staten is ook aan ons college gedaan. Beide organen dienen hierover een besluit te nemen. Door uw staten is bij besluit van 17 december 2018 de door GS opgelegde geheimhouding op het integrale Integis-rapport met bijlagen ingevolge artikel 25, derde lid van de Provinciewet bekrachtigd. Tevens is besloten dat *“de geheimhouding in acht wordt genomen, totdat Provinciale Staten deze opheffen.”* Voor eventuele beschikbaarstelling van dat rapport is opheffing van de geheimhouding noodzakelijk. Om een aantal redenen is het niet gewenst om deze geheimhouding op te heffen. Voorgesteld wordt dat uw staten het verzoek van de raad afwijzen vanwege het beschermen van persoons-, bedrijfs- en fabricagegegevens.

Bij de beantwoording van statenvragen is eerder aan uw staten aangegeven dat gelet op de bescherming van de privacy van de medewerkers terughoudendheid moet worden betracht bij het informeren van PS over persoonsgevoelige informatie. Die terughoudendheid geldt nog meer ten aanzien van een orgaan van een andere overheid. Naar wij menen weegt het belang van informeren van de raad in dit geval niet op tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen en het beschermen van bedrijfs- en fabricagegegevens..

Hieronder worden de verschillende aspecten aangegeven die relevant zijn voor de beoordeling van het verzoek.

Zoals bekend is er een samenvatting van het rapport van Integis, waarin alle relevante informatie is opgenomen, voor een ieder beschikbaar. Dat geldt niet voor het integrale rapport met bijlagen. De aanleiding voor het onderzoek en de uitkomsten daarvan zijn van interne aard voor de provincie Utrecht. Immers, het onderzoek door Integis is gedaan in onze opdracht om verder onderzoek te doen naar de klokkenluidersmelding, die abusievelijk niet aan de accountant was gemeld. Dit onderzoek was nodig voor de accountant van de provincie Utrecht voor het af kunnen geven van een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening van de provincie over het jaar 2017, welke verklaring nog niet is ontvangen.

Het onderzoek is dus gericht op een interne aangelegenheid van de provincie Utrecht. Weliswaar wordt in het kader van het project Uithoflijn samengewerkt met de gemeente Utrecht, maar voorwerp van het onderzoek dat in het rapport is beschreven betreft een kwestie die onder verantwoordelijkheid van de provincie valt. Dit zou anders zijn geweest wanneer het onderzoek betrekking zou hebben gehad op het functioneren van de projectorganisatie Uithoflijn, waarin de gemeente en de provincie een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben.

Er is dan ook vanuit die verantwoordelijkheid en invalshoek naar wij menen voor uw staten geen reden om de fracties van de gemeente Utrecht nader te informeren door het rapport onder geheimhouding beschikbaar te stellen.

In het verzoek van de gemeenteraad is vermeld dat de gemeenteraad eerder heeft uitgesproken dat de informatiepositie van uw staten en de gemeenteraad gelijkwaardig moet zijn en dat de beide overheden een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben in het project Uithoflijn.

Gelet echter op genoemde feitelijke aanleiding van het onderzoek en de verantwoordelijkheden van de gemeente en de provincie in dezen moet dus geconcludeerd worden dat er geen reden is om tot een gelijkwaardige informatiepositie van uw staten en de gemeenteraad te komen, eenvoudigweg omdat met betrekking tot het integrale Integis rapport daar geen reden voor is.

Gelet op deze argumenten zien wij voor uw staten geen redenen om de geheimhouding op te heffen en zou dit alleen al moeten leiden tot een afwijzing van het verzoek. Er zijn echter tevens nog juridische en praktische redenen die tot een afwijzing moeten leiden. Deze zijn duidelijk beschreven in een advies dat het college van B en W van de gemeente Utrecht heeft ingewonnen bij advocatenkantoor AKD naar aanleiding van het verzoek van de raadsfracties (zie met name blz 6 e.v.) Het advies kan volgens ons als gedegen worden beschouwd. Dit advies is tevens bruikbaar voor de beantwoording van de voorliggende vraag aan de provincie Utrecht. Daarom wordt er uit geciteerd in dit voorstel en is het AKD advies tevens als bijlage bijgevoegd.

De Provinciewet biedt niet de mogelijkheid om geheimhouding aan andere organen of ambtenaren buiten de organisatie van de provincie op te leggen. Beschikbaarstelling kan dus alleen door de geheimhouding aan de zijde van de provincie op te heffen. In genoemd AKD advies is vermeld: *“Aan het opheffen van de geheimhouding kleeft een aantal juridische risico’s waardoor de kans dat het rapport in de openbaarheid komt wordt vergroot.”* AKD heeft aangegeven dat het praktisch lastig is voor te stellen op welke wijze – die recht doet aan het geheime karakter - het rapport kan worden toegestuurd aan de gemeenteraad al dan niet met tussenkomst van het college.

Zoals ook in het advies is vermeld zouden uw staten het rapport – al dan niet geanonimiseerd – aan het gemeentebestuur kunnen toezenden, onder de toezegging dat:

- (1) het gemeentebestuur op grond van de Gemeentewet eveneens geheimhouding zal opleggen, en;
- (2) de raad ook slechts onder geheimhouding kennis van het rapport zal kunnen nemen.

De toezending aan de raad is alleen mogelijk als uw staten de geheimhouding formeel opheffen. Wij merken op dat dit ook tijdelijk zou kunnen worden gedaan, al is dat praktisch lastig voor te stellen en zou met zich brengen dat het risico groter wordt dat het rapport algemener bekend wordt. Voor uw staten is dit een politieke afweging en niet afdwingbaar door de gemeenteraad. Wij wijzen er op dat uw staten geen harde garantie hebben, dat college en raad van de gemeente ook formeel tot geheimhouding zullen besluiten en dat geheimhouding blijvend zal worden gerespecteerd. Immers, de raad of een opvolgende raad kan in de toekomst besluiten tot opheffing van geheimhouding.

Tenslotte merken wij op dat in de tussen Integis en de PU gemaakte afspraken geen rekening is gehouden met dergelijk beschikbaar stellen van het integrale rapport aan een andere overheid of organisatie. Het ligt in de rede dat als dat toch zou worden gewenst eerst overleg daarover te hebben met Integis.¹

Uit het voorgaande blijkt dat er tal van risico’s en onzekerheden verbonden zijn aan het succesvol borgen van de geheimhouding, ook aan de zijde van de gemeente, voor het beschikbaar stellen van het rapport. Deze knelpunten zijn tevens aan de zijde van de gemeenteraad bekend.

Als uw staten zouden besluiten tot afwijzing van het verzoek kan het evenmin door ons worden gehonoreerd, omdat wij niet bevoegd zijn om een document beschikbaar te stellen waarop geheimhouding door uw staten ligt. Schending van geheimhouding levert een misdrijf op.

Wat betreft de mogelijkheden voor de gemeenteraad om eventueel een afwijzend besluit aan te vechten bij de rechter merken wij op dat opheffing van de geheimhouding een vrije beslissing is van uw staten. Een eventueel beroep zal door de rechter terughoudend worden getoetst. De rechter zal een ruime beoordelingsvrijheid geven aan uw staten. De inschatting is dat de kans niet groot is dat bij een ingesteld beroep de rechter een besluit van uw staten tegen een eventuele weigering van de opheffing van de geheimhouding zal vernietigen. Dit is ook de conclusie van AKD (zie blz. 6).

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Op het verzoek van de gemeenteraad dient een besluit door uw staten worden genomen.

¹ Inzake de verspreidingskring van de eindrapportage is met Integis het volgende overeengekomen (neergelegd in de betreffende tekst in het onderzoeksvoorstel van Integis naar aanleiding van de offerteaanvraag van de provincie Utrecht dd. 8 juni 2018): *“Wij zijn gehouden de rapportage uitsluitend aan de opdrachtgever uit te brengen. De rapportage (of delen daarvan) mag (mogen) zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming niet aan derden ter beschikking worden gesteld, anders dan verplicht bij of krachtens wet of gerechtelijk oordeel. Reeds thans geven wij u toestemming onze eindrapportage integraal te overleggen aan het voltallige college van Gedeputeerde Staten en de controlerend accountant van provincie Utrecht”.*

Wettelijke grondslag

- artikel 25 van de Provinciewet.

Financiële consequenties

N.v.t.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Het onderwerp Uithoflijn heeft de aandacht van de media en kent een bepaalde gevoeligheid omdat het twee overheden raakt en de verhouding tussen beiden. Door het college van B en W van de gemeente Utrecht is in (ongedateerde) schrijven van het college getiteld "*Juridische analyse geheimhouding Integis-rapport*" aan de gemeenteraad te kennen gegeven "*Met AKD zijn wij van oordeel dat deze weg moeilijk voorstelbaar is.*" Hiermee heeft het college van B en W van de gemeente dus naar de gemeenteraad aangegeven dat het niet voorstelbaar is dat PS, vanwege de juridische risico's die niet goed te mitigeren zijn, positief op het verzoek van de raad zal beslissen. Dit maakt dus dat een afwijzing niet als een verrassing voor de gemeente zal komen.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Zijn hierboven genoemd.

Effecten op duurzaamheid

N.v.t.

Voorgesteld wordt om te besluiten om het verzoek van de gemeenteraad Utrecht tot beschikbaarstelling van het Integisrapport onder geheimhouding af te wijzen vanwege het beschermen van persoons-, bedrijfs- en fabricagegegevens.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Besluit van 27 mei 2019 houdende afwijzing van het verzoek van de gemeenteraad van Utrecht tot beschikbaarstelling van het Integisrapport.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 27 mei 2019;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 14-05-2019, afdeling BDV, nummer 81EDCDA3;

Gelezen; verzoek van de gemeenteraad Utrecht d.d 7 maart 2019 aan PS

Gelet op; artikel 25 van de Provinciewet

Besluiten:

Het verzoek van de gemeenteraad van Utrecht tot beschikbaarstelling van het Integisrapport onder geheimhouding aan de gemeenteraad af te wijzen vanwege het beschermen van persoons-, bedrijfs- en fabricagegevens.

w.g.
Voorzitter,

Griffier,

1. Wettelijke grondslag

artikel 25 Provinciewet.

2. Beoogd effect

Op de aanvraag dient een besluit door Provinciale Staten (PS) te worden genomen.

3. Effecten op duurzaamheid

N.v.t.

4. Argumenten

Door PS is bij besluit van 17 december 2018 de door GS opgelegde geheimhouding op het integrale Integis-rapport met bijlagen ingevolge artikel 25, derde lid van de Provinciewet bekrachtigd. Tevens is besloten dat *“de geheimhouding in acht wordt genomen, totdat Provinciale Staten deze opheffen.”* Voor eventuele beschikbaarstelling van dat rapport is opheffing van de geheimhouding noodzakelijk. Om een aantal redenen is het niet gewenst om deze geheimhouding op te heffen.

Gelet op de bescherming van de privacy van de medewerkers betrachten GS terughoudendheid bij het informeren van PS op persoonsgevoelige informatie. Die terughoudendheid geldt nog meer ten aanzien van een orgaan van een andere overheid. Naar de opvatting van PS weegt het belang van informeren van de raad in dit geval niet op tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.

Zoals bekend is er een samenvatting van het rapport van Integis, waarin alle relevante informatie is opgenomen, voor een ieder beschikbaar. Dat geldt niet voor het integrale rapport met bijlagen. De aanleiding voor het onderzoek en de uitkomsten daarvan zijn van interne aard voor de provincie Utrecht.

Gelet op deze argumenten zien wij geen redenen om de geheimhouding op te heffen en zou dit alleen al moeten leiden tot een afwijzing van het verzoek.

5. Kanttekeningen

Er zijn echter tevens nog juridische en praktische kanttekeningen die tot een afwijzing moeten leiden. Deze zijn duidelijk beschreven in een advies dat het college van B en W van de gemeente Utrecht heeft ingewonnen bij advocatenkantoor AKD naar aanleiding van het verzoek van de raadsfracties (zie met name blz 6 e.v.) De Provinciewet biedt niet de mogelijkheid om geheimhouding aan andere organen of ambtenaren buiten de organisatie van de provincie op te leggen. Beschikbaarstelling kan dus alleen door de geheimhouding aan de zijde van de provincie op te heffen. PS menen dat aan het opheffen van de geheimhouding een aantal juridische risico's kleeft waardoor de kans dat het rapport in de openbaarheid komt wordt vergroot. Daar komt bij dat het praktisch lastig is voor te stellen op welke wijze – die recht doet aan het geheime karakter - het rapport kan worden toegestuurd aan de gemeenteraad al dan niet met tussenkomst van het college.

De toezending aan de raad is alleen mogelijk als PS de geheimhouding formeel zou opheffen, hetgeen ook tijdelijk zou kunnen worden gedaan. Dit is praktisch lastig voor te stellen en zou met zich brengen dat het risico groter wordt dat het rapport algemener bekend wordt. PS hebben geen harde garantie, dat college en raad van de gemeente ook formeel tot geheimhouding zullen besluiten en dat geheimhouding blijvend zal worden gerespecteerd.

In de tussen Integis en de PU gemaakte afspraken is geen rekening is gehouden met dergelijk beschikbaar stellen van het integrale rapport aan een andere overheid of organisatie. Het ligt in de rede dat als dat toch zou worden gewenst eerst overleg daarover te hebben met Integis.

Uit het voorgaande blijkt dat er tal van risico's en onzekerheden verbonden zijn aan het succesvol borgen van de geheimhouding, ook aan de zijde van de gemeente, voor het beschikbaar stellen van het rapport.

6. Financiën

N.v.t.

7. Realisatie

N.v.t.

8. Juridisch

Opheffing van de geheimhouding is een vrije beslissing van PS. Een mogelijk beroep van de gemeenteraad tegen een afwijzend besluit zal door de rechter terughoudend worden getoetst. Er is een ruime beoordelingsvrijheid voor PS. De inschatting is dat de kans niet groot is dat bij een ingesteld beroep de rechter een besluit van uw staten tegen een eventuele weigering van de opheffing van de geheimhouding zal vernietigen. Dit is ook de conclusie van AKD (zie blz. 6).

9. Europa

N.v.t.

10. Communicatie

N.v.t.

11. Bijlagen

- AKD advies 2 februari 2019 aan gemeente Utrecht
- Memo van de wethouders Van Hooijdonk en Everhardt aan de gemeenteraad Utrecht
- Verzoek gemeente Utrecht aan GS en PS d.d. 7 maart 2019